

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

УДК 159.9.072

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2024.3.25>

Михайло Володимирович Бутенко,

Харківський національний університет внутрішніх справ (здобувач);

 <https://orcid.org/0000-0003-1800-2410>,

e-mail: butenko93@ukr.net

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Проаналізовано поняття «успішність суб'єкта» та «професійна успішність поліцейського». Акцентовано увагу на тому, що на науковому та законодавчому рівнях відсутні будь-які пояснення щодо професійної успішності поліцейського. Зауважено про наявність двох складових професійної успішності поліцейського, які включають її зовнішні та внутрішні складові. До зовнішньої складової успішності діяльності працівників поліції віднесений професійний розвиток, який характеризується якістю виконання основних професійних завдань, на основі знання принципів та повноважень Національної поліції України на законодавчому рівні. Внутрішня складова професійної успішності включає емоційний та соціальний інтелект, що передбачає розвиток комунікаційних, поведінкових, соціальних компетентностей. За результатами аналізу виявлено основні психологічні аспекти професійної успішності.

Ключові слова: успішність, Національна поліція України, професійна успішність поліцейського, професійні якості поліцейського, індивідуально-психологічні властивості особи, соціальний інтелект, емоційний інтелект.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Сьогодні все частіше виникає необхідність поглибленого вивчення поняття «успішність особистості». Питання успішності є одним із головних факторів особистісного розвитку людини. Науковці намагаються визначити складові успішності, чинники, що лежать в її основі, як можна допомогти особі вирішити питання досягнення життєвого успіху, як саме успішність регулює поведінку людини тощо [1]. Зазначається, що факторами успішної особистості є, зокрема, її самореалізація, саморозвиток і самовдосконалення у професійній діяльності. У сучасному суспільстві професійна успішність є одним із провідних показників досягнень особи в житті, цей показник надає людині більше можливостей у реалізації свого потенціалу та кар'єрного зростання в професії.

Професійна діяльність у Національній поліції України вимагає системи специфічних розвинутих навичок, умінь, знань та відповідних індивідуальних властивостей від людини. Професійно успішні поліцейські вирішують поставлені перед ними завдання ефективно та якісно. Професійно успішний поліцейський може просуватися кар'єрними сходами. Окремо слід зазначити, що саме професіоналізм поліцейських підвищує рівень довіри населення до поліції, що є основним показником оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Також професійно успішний поліцейський може долати не лише зовнішні виклики у професійній діяльності, а й внутрішні, такі як професійна деформація, керування власною поведінкою та емоціями у стресових ситуаціях, здатність ефективно приймати рішення в ситуаціях з обмеженим часом для роздумів, а також в екстремальних ситуаціях.

Стан дослідження проблеми

Аналіз останніх наукових досліджень показав, що існує велика кількість різноманітних публікацій щодо визначення успішності. Це поняття постійно згадується в різних популярних журналах або виданнях, що вказує на його недостатню наукову розробленість. Огляд наукової психологічної літератури показує, що сьогодні відсутня єдина психологічна теорія успішності та існує багато окремих уявлень про успішність та її психологічні аспекти. Свого часу успішність особистості розглядали відомі науковці, серед яких А. Маслоу, Дж. Ротгер, А. Бандура, Ф. Девіс, Д. Карнегі, Р. Фішер, Н. Хілл та багато інших.

Окремі науковці розглядають певні психологічні аспекти та риси особистості, які повинен мати поліцейський для виконання покладених на нього повноважень. Зокрема, досліджувалося формування ціннісно-професійного досвіду поліцейських у процесі фахової підготовки та шляхи подальшого їх зростання у службовій діяльності в умовах воєнного стану [2]. Також необхідно зауважити, що науковці здійснюють пошук напрямів удосконалення психологічних досліджень індивідуальних особливостей поліцейських на підставі застосування оптимального комплексу психодіагностичних методик [3; 4]. Крім того, вітчизняними науковцями вивчається зарубіжний досвід системи підготовки поліцейських кадрів та розбудови ефективної практики професійного розвитку поліцейських [5]. Проте слід зазначити, що поняття «професійна успішність поліцейського» майже не розглядається науковцями.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає в з'ясуванні особливостей професійної успішності поліцейських та виокремленні її психологічних аспектів. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі *завдання*:

1) проаналізувати сутність поняття «успішність»; 2) розглянути основні психологічні аспекти професійної успішності; 3) визначити її структурні компоненти для встановлення рівня професійної успішності поліцейського.

Наукова новизна дослідження

Особистісні властивості людини все більш стають важливою складовою в різних видах професійної діяльності суспільства. Саме тому в системі Національної поліції України під час відбору на службу не лише перевіряють фізичні та інтелектуальні властивості особи, а й проводиться психологічний відбір. Водночас існують дослідження, в яких систематично вивчається важливість лише певних властивостей особи для роботи поліцейського, а розгляд такого явища, як професійна успішність поліцейського, взагалі не розглядається або розглядається лише в межах юридичних понять.

Запропоноване дослідження покращить розуміння поняття «професійна успішність поліцейського», розширить вплив психологічних особливостей поліцейського на досягнення ним професійної успішності.

Виклад основного матеріалу

Поняття «успішність» є універсальною категорією та стосується таких основних сфер людського життя, як кар'єра, фінанси, сім'я, особисті відносини, здоров'я, відпочинок тощо¹.

У психологічній науці поняття «успішність» потрібно розглядати через такі супутні категорії, як воля, спрямованість на досягнення результатів, самореалізація, самоефективність, продуктивність, діяльність. Ця категорія розглядається в різних контекстах, співвідноситься з різними психічними процесами та їх спрямованістю, з особистісними характеристиками людини, її вміннями, знаннями, рисами характеру, соціальними нормами і цінностями. Якщо розглядати роботи окремих науковців, то О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, К. Абульханова, О. Родіна пов'язували поняття «успішність» з особистою активністю людини, яка неможлива без діяльності та проявляється через акт творіння. О. Якутіна, Н. Нефедова та Г. Мазілова вказували, що успішність відображається в зовнішніх аспектах життя та виражається в соціально-економічних показниках. М. Салігман, Р. Раян, Е. Десі й А. Маслоу визначали успішність як джерело задоволеності процесом життя та душевного благополуччя [6].

Провідною сферою, де людина може досягти успішності, є її професійна діяльність. У понятті «успішність» можна виокремити дві

¹ Ільїна Ю. М. Психологія успіху: онтологія проблематики // ЛНІТН : сайт. URL: <http://www.newlearning.org.ua/sites/default/files/praci/zbirnyk-2008/6.htm> (дата звернення: 16.05.2024).

складові: зовнішню (результати діяльності) та внутрішню (власна оцінка, важливі психологічні властивості для виконання певної діяльності, задоволеність власною роботою). Професійну успішність працівників поліції також характеризує поєднання зовнішньої та внутрішньої складових (див. рис. 1).

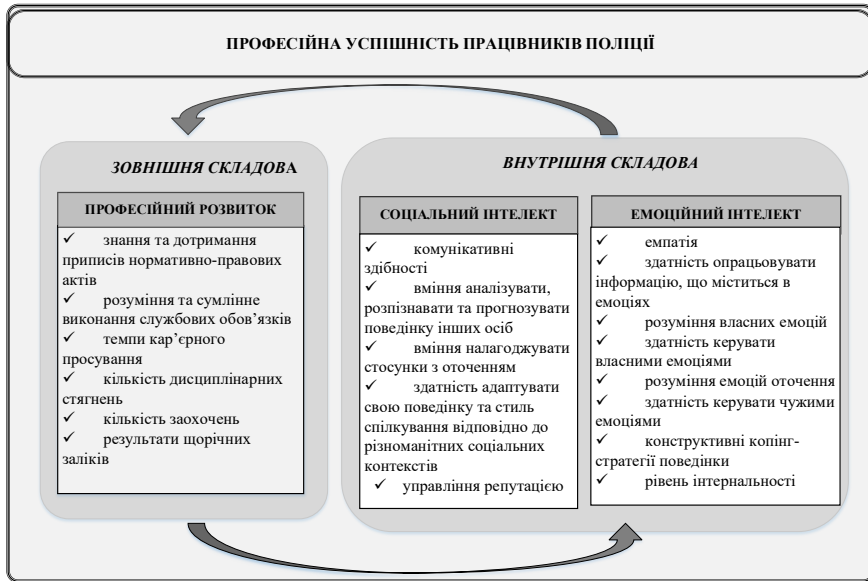

Рис. 1. Складові визначення рівня професійної успішності працівників поліції

Професійна діяльність поліцейського пов'язана з великою кількістю інститутів, зокрема законодавчих, права, суспільних відносин, моральних цінностей тощо. Тому для розкриття поняття «професійна успішність поліцейського» слід розглянути сутність діяльності поліції крізь призму правової регламентації, адже вона є однією з найбільш характерних особливостей професійної діяльності.

Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству та на який покладені завдання із забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги (статті 1, 2 Закону України «Про Національну

поліцію»)¹. У своїй діяльності поліція керується низкою нормативно-правових актів, як-от Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, накази Міністерства внутрішніх справ України тощо. Діяльність працівників поліції ґрунтується на таких принципах, як дотримання прав і свобод людини, законність і верховенство права, відкритість, прозорість, політична нейтральність, безперервність, взаємодія з населенням.

У Законі України «Про Національну поліцію» також чітко визначено, хто такий поліцейський, як проходить відбір на посаду поліцейського, обмеження, що пов'язані зі службою в Національній поліції України, основні повноваження поліції щодо забезпечення публічної безпеки та протидії як кримінальним, так і адміністративним злочинним намірам інших громадян.

Слід зауважити, що всі повноваження, права й обов'язки, відповідальність за свої дії поширюються на кожного поліцейського, незалежно від посади, яку він обіймає, звання, стажу роботи та інших чинників. Оскільки робота поліцейського чітко регламентується законодавством України, то відповідне порушення нормативно-правових актів або перевищення власних повноважень може привести як до дисциплінарної, адміністративної, так і до кримінальної відповідальності.

З огляду на функції та завдання поліції в її структурі виокремлюють такі підрозділи, як кримінальна поліція, органи досудового слідства, патрульна поліція, поліція охорони та поліція особливого призначення. Але в Законі України «Про Національну поліцію» не згадуються інші підрозділи, які забезпечують функціонування поліції, а саме підрозділи превентивної діяльності, організаційно-аналітичної роботи, кадрового забезпечення тощо.

Кожен із підрозділів поліції має свої пріоритетні завдання, функції, повноваження. Наприклад, у кримінальній поліції це документування та розкриття злочинів, які мають значний суспільний резонанс [7]. Першочергове завдання підрозділів превентивної діяльності – проведення превентивних заходів серед населення щодо недопущення правопорушень. Поліція охорони має вчасно прибути на місце спрацювання сигналізації та затримати злочинця або вирішити ситуації з порушником. Підрозділи оперативно-аналітичного забезпечення вивчають, аналізують і узагальнюють результати, ефективність роботи працівників поліції та підрозділів в цілому, виявляють причини

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 16.05.2024).

ї умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, аналізують ужиті в межах компетенції заходи щодо їх усунення. Підрозділи кадрового забезпечення провадять діяльність із комплектування працівниками відповідної кваліфікації підрозділів поліції, профорієнтаційну, соціальну та психологічну роботу [8].

Також слід зауважити, що у своїй діяльності поліцейські керуються посадовими інструкціями, які вже більш конкретно розкривають сутність службових повноважень, прав та обов'язків кожного працівника поліції. Крім того, посадова інструкція регламентує не лише права, обов'язки, відповідальність та функції, а й передбачає порядок взаємодії з іншими службами та працівниками, нормативно-правове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення, кваліфікаційні вимоги до посади, а також режим роботи під час виконання визначених професійних завдань [9].

До зовнішніх складових професійної успішності також слід віднести професійний розвиток поліцейського. Оскільки законодавство щодо забезпечення діяльності працівників поліції постійно змінюється, змінюються методи та засоби виконання покладених на поліцейських завдань, то бажання і здатність удосконалювати свої знання, навички, засвоювати новий матеріал і в подальшому впроваджувати його у свою службову діяльність є демонстрацією прагнення особи ефективно виконувати повноваження, покладені на поліцейського. Окремо слід зауважити, що для забезпечення професійного розвитку поліцейського існує система службової підготовки, яка включає тактичну, воєну, фізичну, загальнопрофільну й функціональну підготовку [10].

Враховуючи правову сторону роботи поліції, професійна успішність поліцейського буде залежати від того, наскільки він дотримується нормативно-правових актів, інструкцій, не порушує дисципліну, сумлінно виконує покладені на нього обов'язки, має просування по службі. Тобто якщо поліцейський діє лише в межах закону, відповідно до посадових інструкцій і при цьому не порушує їх, то його можна назвати професійно успішним. Ця зовнішня складова успішності буде характеризуватися кількістю дисциплінарних стягнень і заохочень. Також до кількісної оцінки професійної успішності можна віднести результати щорічних заліків.

Слід зазначити, що діяльність можна розглядати як систему активних взаємин особи зі світом, що опосередковується та регулюються психікою [10]. Тому кожна професійна діяльність для більш успішного, ефективного й якісного її виконання в межах визначених обов'язків працівників поліції вимагає наявності певних розвинутих індивідуально-психологічних якостей особи, які можна віднести до внутрішніх аспектів діяльності.

Важливі професійні якості поліцейського залежать і формуються на основі когнітивних, комунікативних та регуляторних психічних

процесів. Когнітивні процеси є визначальними для свідомого засвоєння змісту й методів діяльності працівника поліції, комунікативні виступають основою організації різних форм спілкування з колегами та громадянами, а регуляторні забезпечують здатність до самоконтролю, саморегуляції й регуляції професійної діяльності [11].

Також на успіх діяльності поліцейського впливають рівень сформованості та розвитку таких професійно важливих якостей, як рівень лабільності і тип нервової системи; певні риси характеру (спонтанність, екстраверсія, сміливість, упевненість, самоконтроль, оптимізм); рівень самоактуалізації та професійної мотивації; сформованість емоційно-вольових якостей (емоційна стійкість, відповідальність, уміння долати труднощі); високий рівень розвитку комунікативних здібностей, когнітивних процесів і психомоторних властивостей; прагнення до цікавої та суспільно корисної роботи; незалежність, самостійність, самовдосконалення тощо [12; 13].

Отже, професійна діяльність поліцейського є складною, багатогранною й вимагає від нього не лише володіння професійно значимими якостями, а й наявності певних рис характеру та особистісних характеристик, які входять до внутрішньої складової (див. рис. 1) визначення рівня професійної успішності.

Робота поліцейського першочергово належить до такої категорії, як «людина-людина» та вимагає від нього постійної взаємодії з різними соціокультурними групами, верстами населення, громадянами, колегами тощо. Оскільки ця сфера діяльності поліцейського належить до навичок соціальної взаємодії, то важливими та невід'ємними складовими успішної діяльності працівників поліції є комунікативні здібності, вміння аналізувати, розпізнавати та прогнозувати поведінку інших осіб, тобто розвинений соціальний інтелект. Саме ці фактори дозволяють поліцейському краще оперувати доказами, опитуючи або допитуючи громадян, збирати інформацію, розуміти мотиви вчинків людей, контролювати та підлаштовувати власну поведінку задля уникнення подальших конфліктів з різними людьми. Працівники поліції під час взаємодії із соціумом повинні вміти впливати на оточення таким чином, що б не порушувати права інших. Не можна допускати, щоб поліцейський при зверненні до нього громадянина із заявою намагався уникати або агресивно поводити себе щодо нього. Таким чином, указані індивідуально-психологічні властивості особи поліцейського дозволяють йому здійснювати ефективну та комфортну взаємодію із громадськістю, результативно впливати на реакцію громадськості щодо правоохоронних органів, формувати позитивний імідж поліції. Усе зазначене також характеризує ефективність діяльності поліцейських, тому цей аспект ми відносимо до факторів визначення рівня успішності.

Ми вважаємо, що до цих навичок слід також додати таку властивість особистості, як емоційний інтелект та його складові, а саме емпатію, розуміння та керування власними й чужими емоціями. Оскільки емоції в процесі життєдіяльності будь-якої людини відіграють значну роль, то за їх допомогою особа може оцінити сенс різноманітних явищ, які відбуваються. Слід зауважити, що організація діяльності є однією з функцій емоцій, і завдяки їм особа може виокремлювати у своєму оточенні ті фактори, які слугують мотивом діяльності. Від інтенсивності емоційних переживань залежить успішність діяльності, хоча водночас вони можуть і дезорганізувати її шляхом негативного впливу на різні психічні процеси. Тому для ефективного виконання завдань співробітники поліції повинні вміти розуміти й контролювати свої емоції, адже що важче завдання, то нижчий рівень емоційної напруги потрібен для більш успішного його виконання. Коли поліцейський потрапляє в різні стресові ситуації, насамперед йому потрібно оволодіти власним емоційним станом, зрозуміти, які емоції він переживає, визначити їх причинно-наслідковий зв'язок та опанувати їх для подальшого успішного виконання обов'язків.

Для оцінки професійної діяльності також необхідно виокремити вольові властивості особи. Сама по собі воля виступає регулятором діяльності особи, що дозволяє досягати поставленої мети незалежно від наявності актуальних потреб або утримання від виконання жаданої дії в умовах вибору. Також важливо зауважити, що воля дозволяє проявляти активність людини, попри наявність певних обмежень.

Отже поліцейській, у якої буде розвинута воля і такі вольові властивості, як цілеспрямованість, рішучість, сміливість, мужність, ініціативність, наполегливість, стриманість, дисциплінованість тощо, буде забезпечувати більш якісне, ефективне й успішне виконання своїх обов'язків навіть у ракурсі тих обмежень, які на них покладені.

Розглядаючи діяльність поліцейських та досягнення ними професійної успішності, слід зазначити, що їхня робота відбувається в доволі стресових умовах, які вимагають значних витрат психічних, емоційних, моральних та фізичних ресурсів, тому для забезпечення ефективно професійної діяльності існують конструктивні копінг-стратегії поведінки. Загалом копінг-стратегії поведінки є необхідними, адже завдяки ним особа може долати стресові ситуації та труднощі, які виникають у процесі життєдіяльності. Водночас якщо такі стратегії поведінки не сформовані або відсутні, то це призводить до порушення соціальної взаємодії, проблеми адаптації та саморозвитку [14]. Тому для досягнення професійної успішності поліцейський повинен застосовувати конструктивні та соціально прийнятні форми подолання стресових і незвичних ситуацій, які виникають у процесі його діяльності. Оскільки копінг-стратегії поведінки є особистими усвідомленими

механізмами адаптації до стресових умов і складаються з ефективних стратегій знаходження внутрішньої стабільності, які допомагають не просто пережити стресову ситуацію, а ставати при цьому більш зрілою та ефективною особистістю, то ми відносимо цю властивість до внутрішньої складової професійної активності (див. рис. 1).

Також необхідно виокремити таку характеристику особистості, як рівень суб'єктивного контролю (рівень інтернальності), оскільки він є внутрішнім механізмом та здатністю особи контролювати й управляти своєю поведінкою, брати на себе відповідальність за те, що відбувається з нею і навколо, вірити у свою можливість вплинути на результати своєї діяльності [15]. Рівень інтернальності поліцейського є важливим при визначенні його професійної успішності, адже він характеризує активну життєву позицію, ступінь незалежності людини, його самостійності, відповідальності й активності в досягненні цілей. Працівники з більш високим рівнем інтернальності постійно аналізують власні дії, намагаються їх удосконалити, більш активні в пошуку інформації, краще справляються з роботою, яка вимагає прояву ініціативи. Також рівень суб'єктивного контролю впливає на такі важливі для професійної діяльності поліцейського внутрішні фактори, як мотивація, ефективність прийняття рішень у стресових ситуаціях, стресотійкість, рішучість, впевненість у собі, здатність до ризику. Недостатній розвиток цих якостей у поліцейського перешкоджає виконанню ним своїх функціональних обов'язків, що призводить до помилок в його діяльності, викликає процеси професійної дезадаптації і деформації, що відповідно впливає на неможливість досягти успіху. Тому рівень інтернальності ми також віднесли до внутрішньої складової професійної успішності (див. рис. 1).

Крім якостей, які позитивно впливають на успішність роботи працівників поліції, необхідно звернути увагу на те, що психологічну придатність до професійної діяльності правоохоронця ускладнюють такі якості, як соціальна відчуженість та індивідуалізм, оскільки вони порушують системи міжособистісних відносин і соціальної взаємодії; непереборна тяга до лідерства та прагнення домінувати над іншими; зниження рівня мотивації для досягнення мети діяльності; тривожність; наявність психотичних рис особистості.

Отже, володіння високим рівнем соціального й емоційного інтелекту знижує ризик наявності та розвитку вказаних рис, які можуть під час службової діяльності поліцейського заважати досягненню професійної успішності.

Висновки

Професійна діяльність поліцейського є доволі складним явищем із психологічної точки зору. Для визначення рівня успішності професійної діяльності працівників поліції потрібно враховувати поєднання

двох складових: зовнішньої та внутрішньої. Важливість їх об'єднання визначається тим, що кожна з них не може бути самостійним показником професійної успішності поліцейського, вони доповнюють одна одну, є взаємозалежними та випливають одна з другої.

До показників зовнішньої складової визначення рівня успішності професійної діяльності працівників поліції належить професійний розвиток, який базується на аналізі рівня дотримання нормативно-правових актів, інструкцій, випадків порушення дисципліни, швидкості просування по службі та характеризується кількістю дисциплінарних стягнень, заохочень, результатами щорічних заліків із тактичної, вогневої, фізичної, загальнопрофільної й функціональної підготовки. До показників внутрішньої складової визначення рівня успішності необхідно віднести рівень розвитку соціального та емоційного інтелекту, які включають сукупність індивідуально-психологічних якостей особи, що забезпечують ефективне та якісне виконання функціональних обов'язків працівниками поліції, конструктивні копінг-стратегії поведінки та рівень інтернальності.

З одного боку, це високий рівень усвідомлення власної діяльності та необхідності виконання завдань, покладених на поліцейського на законодавчому рівні. А з другого – це сукупність власних індивідуально-психологічних якостей, які дозволяють реалізовувати професійну діяльність із мінімальною витратою власних психічних ресурсів.

Саме тому професійну успішність поліцейського можна визначити як вміле поєднання та задіяння психологічних властивостей поліцейського під час його діяльності з метою забезпечення ефективного та якісного виконання покладених на нього завдань із забезпечення публічної безпеки.

Список бібліографічних посилань: 1. Назар Ю. О. Психологічні підходи до концептуалізації феномена «професійна успішність». *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна*. 2012. № 2 (1). С. 461–469. 2. Швець Д. В. Формування ціннісно-професійного досвіду поліцейських у процесі фахової підготовки та шляхи подальшого їх зростання у службовій діяльності в умовах воєнного стану // Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Одеса, 29 берез. 2024 р.) / МВС України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. Одеса, 2024. С. 348–351. 3. Барко В., Юрченко-Шеховцова Т. Теоретичні підходи до вдосконалення психодіагностичних досліджень персоналу Національної поліції України. *Юридична психологія*. 2023. № 1 (32). С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.33270/03233201.7>. 4. Євдокімова О. О., Пономаренко Я. С. Соціальний інтелект поліцейських у контексті їх комунікативної компетентності. *Право і безпека*. 2018. № 1 (68). С. 31–38. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2018.1.04>.

5. Сокурєнко В. В. Проблемні питання професійної компетентності поліцейських у сфері психічного здоров'я: зарубіжний досвід // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 29 берез. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. правових наук України. Вінниця : ХНУВС, 2024. С. 175–177. **6.** Даценко О. А. Психологічний аналіз концепту «успішність». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2022. Т. 33 (72), № 5. С. 9–14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.5/02>. **7.** Бугайчук К. Документальне забезпечення публічного адміністрування в органах Національної поліції. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 109–115. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.9.18>. **8.** Кравченко І. С. Основи управління в Національній поліції : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 212 с. **9.** Хохліна О. П. Проблема методологічних принципів психології. *Юридична психологія*. 2015. № 2, т. 17. С. 5–23. **10.** Кравченко І. С. Правові засади реалізації кадрової політики Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 1. С. 68–72. **11.** Швець Д. В. Полєнезалежність як характеристика життєдіяльності поліцейських. *Право і безпека*. 2021. № 3 (82). С. 219–230. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.3.25>. **12.** Ostapovich V., Barko V., Okhrimenko I., Yevdokimova O., Ponomarenko Ya., Pronenko K., Antonova O., Sydoruchuk N., Sokolovskiy O. Bloschchynskiy I. Psychological Profile of Successful Criminal Police Officer. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9, No. 3. Pp. 120–133. DOI: <https://doi.org/10.26655/IJAEP.2020.3.27>. **13.** Barko V., Okhrimenko I., Medvediev V., Vagina O., Okhrimenko S. Professional Psychological Profile of a Modern Patrol Officer as the Basis of Efficient Official Activities. *Postmodern Openings*. 2020. Vol. 11, No. 3. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/11.3/197>. **14.** П'янківська А. В. Копінг-стратегії поведінки поліцейського // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 5 квіт. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. С. 184–186. **15.** Матієнко Т. В. Психологічні особливості професійної діяльності працівників поліції. *Теорія і методика виховання*. 2018. Вип. 9. С. 23–26.

Надійшла до редколегії 27.05.2024

Прийнята до опублікування 03.07.2024

Butenko M. V. Psychological Aspects of a Police Officer's Professional Success

The article analyses the general concept of human success from various psychological and scientific perspectives, as well as the concept of "a police officer's professional success"

separately, since it plays an important role for both the individual and society at the present stage of society development. The author emphasises that at the scientific and legislative levels there are no explanations and clarifications as to who is a professionally successful police officer. The study provides a generalised analysis of police officers' powers, among which the main ones are highlighted which every police officer must perform regardless of their position, length of service and other factors. The importance of professional training of police officers during their service is also emphasised.

To determine the level of success of a police officer's professional activity, it is proposed to take into account a combination of two components – external and internal. The external component of police officers' activity includes professional development, which is characterized by the level of performance of the main professional tasks based on knowledge of the principles and powers of the National Police of Ukraine at the legislative level. The internal component includes individual psychological properties of a police officer, which to a certain extent ensure efficient and high-quality performance of functional duties.

In addition, the importance of social intelligence as a means of effective and comfortable interaction with the public is emphasised. Particular attention is paid to the coping strategy of a police officer, which allows him/her to effectively cope with stressful situations arising during the performance of official tasks. Through the analysis of the main powers of police officers, the need for them to have emotional intelligence, which includes such components as empathy, understanding, recognition and the ability to manage their own and other people's emotions, is determined.

Moreover, the article shows the importance for police work of such an individual property of a person as the level of internality, which determines the ability of a person to control and manage his/her behaviour, take responsibility for his/her own actions, influence the formation and development of such internal factors as motivation, efficiency of decision-making in stressful situations. Finally, it is concluded that the interrelation of external and internal components is important for determining the level of professional success of a police officer.

Key words: success, the National Police of Ukraine, professional success of a police officer, professional qualities of a police officer, individual psychological properties of a person, social intelligence, emotional intelligence.

